

Ali živimo v dobi nezadovoljstva?

Ste kdaj hodili po ulici in opazovali mimoideče? Ste kdaj sedeli na avtobusu ali srkali kavo v lokalu in imeli vtis, da so vsi okrog vas grozno nezadovoljni? Mogoče je to včasih res le vtis, a večkrat videz ne vara. Če se le zamislimo nad samimi sabo in pomislimo, koliko časa preživimo v nezadovoljnem stanju. Koliko svojega časa in energije namenjamo kritiziranju, pritoževanju in smiljenju samemu sebi.

Hecno je, ker živimo v obdobju, v katerem je tehnologija na višku, ko je človek prišel do izjemnih dosežkov in lahko počnemo stvari, ki so jih pred kakšnim desetletjem še v znanstveno-fantastičnem filmu težko uprizorili. Kljub temu pa z nobeno stvarjo nismo srečni.

V mali napravi v žepu imamo na voljo na milijone različnih informacij le z enim klikom, a mi se bomo vseeno pritoževali, da je telefon prepočasen, da se na trenutke blokira in da slika ni dovolj dobra. Kličemo lahko na spodnjo poloblo teto v Avstralijo, a vsi živčni bomo, če zvok ne bo dovolj čist. V slabi uri se lahko premaknemo na stotine kilometrov stran. Sedimo na letalu, kot grški bog na prestolu med oblaki, ampak svet se nam bo podrl, če bomo zaradi slabega vremena morali pol ure kasneje pristati.

Splošno znano je, da so v revnejših krajih ljudje bolj srečni. Paradoks je. Ljudje, ki živijo v okolju, ki jim nudi mogoče tretjino ugodnosti, ki smo jih mi deležni, znajo te male stvari maksimalno izkoristiti in videti v njih lepoto. Nočem reči, da so velike ambicije zgrešen način življenja, a včasih jim predamo vajeti in pustimo, da nas vodijo. In posledično nas v primeru neuspeha delajo nesrečne. Kdo še ni slišal stavka: važen ni cilj, važna je pot. Definitivno se v njem skriva velika modrost, ki bi jo pa mogoče lahko

nekoliko drugače izrazili. Cilji so bistveni, problem je to, da nas včasih zaslepijo in ne znamo uživati v poti do njih.

S takimi dinamikami se ljudje srečujemo celo leto, vsak dan in v najrazličnejših situacijah. Smešni smo. Pozimi si noro želimo pomladi, poleti bi najraje spet imeli hladno zimo in jeseni nam gre na živce, ker ni vreme po našem okusu. In prav v takih trenutkih, bi se morali zavedeti, da so v bistvu najlepša obdobja obdobja prehajanja. Najbolj očarljivo je, ko se zima postopoma levi v pomlad. Ko posije prvo sonce, zrak diši po spremembi in dobivamo ta rahel občutek, da se približujemo novi, a hkrati stari, poznani fazi leta. In tega, prav tega določenega trenutka se skoraj nikoli ne zavedamo. Nestrpno čakamo eno, hočemo drugo, in ko končno do tega pride, odkrijemo, da morda to ni točno to, kar smo si želeli.

Do podobnih situacij prihaja tudi v odnosih. Zakaj se tako hitro skregamo in je večkrat prijatelju lažje naštetih hibe, kot pa njegove dobre lastnosti? Se kdaj usedemo in sošolki povemo, kako lepo nam je v njeni družbi in kako nam lahko njena prisotnost izboljša dan.

Mogoče so glavni krivec za tako obnašanje inštitucije, ki nas učijo kritičnega razmišljanja, a včasih se mi dozdeva, da je pri nekaterih kritiziranje postalo pravi moto v življenju.

Morda je pa za vse skupaj kriva le človekova narava. Človek od vedno neprestano stremi po nečem boljšem. V vsaki stvari vidimo potencial za izboljšanje in zavedamo se, da vedno obstaja boljša rešitev od izbrane. Vendar pa, zakaj se ne bi kdaj preprosto ustavili, globoko vdihnili in enostavno nekoga pohvalili?

Čar umetnosti

Že v starogrškem svetu je veljalo, da je umetnost **farmakon**, to se pravi zdravilo za našo dušo. Mislim, da je ta trditev še dandanes veljavna, kajti umetnost nas spremlja v našem vsakdanu, skratka, v življenju. Lepa pomirjujoča glasba, melodična poezija, barvana dinamična risba izboljšajo naše počutje in nas sprostitjo. Zakaj se pa to dogaja? Odgovor je preprost. Čar umetnosti je brezdvomno ta, da se z njo človek počuti bolje, saj duša deluje bolj skladno, celovito in harmonično. Umetnost in glasba nista nič drugega kot sestavna dela življenjske harmonije. Nujni sta za naše preživetje, kajti v umetnosti spoznamo sebe in lahko sežemo globoko v najskrivnejše kotičke naše duše. Skratka, sprostimo se in zaživimo v našem idealnem svetu, ki je samosvoj in originalen. Pogoj za izdelavo takega sveta pa je kreativnost. Kreativnost je ploščica, s katero lahko sestavimo življenjski mozaik. Prav zaradi tega je pomembno, da že majhne otroke spodbujamo k umetnosti, ustvarjanju in h kreativnosti. Mislim, da je v šolah potrebna večja spodbuda k ustvarjanju in h kreativnosti, npr. z ustvarjalnimi delavnicami. Spodbuda je doborodošla posebno v tem trenutku, ko se soočamo z gospodarsko in moralno krizo. Recept za krizno obdobje je inovativen in kreativen človek. Naj bosta torej umetnost in kreativnost sestavna dela našega življenja. Vzemimo v roke čopiče in si izberimo barve, s katerimi bomo obarvali naš vsakdan. Prisluhnimo pravi melodiji, taktu in ritmu, ki nas bodo spremljali skozi prehodne in neprehodne poti. In nazadnje izrecimo prave, muzikalične, nežne besede, s katerimi bomo nagovorili tiste, ki se bodo odločili, da nas bodo spremljali po živopisani življenjski poti.

Sedaj pa »prisluhnimo«*»* odgovorom **Karen Klobas**, maturantke na jezikovni smeri liceja F. Prešerna. Dekle visokih glasbenih ambicij se zanima za vse umetnostne veje. Karen igra klasično kitaro in rada posluša glasbo 60. in 70. let. Zanima se tudi za likovno umetnost in si rada ogleduje raznovrstne razstave. Pri srcu so ji sledeči slikarji: Arnold Böcklin, Salvador Dalí, Kandinsky, Chagall, Michelangelo, Da Vinci ...

► **Pravijo, da je umetnost zdravilo za dušo. Ali je to res?**

► Zagotovo. Ker sem bolj glasbeno kot likovno usmerjena, lahko trdim, da je kitara v mojem življenju bistvenega pomena, predvsem takrat, ko sem pod stresom, ali v trenutkih, ko potrebujem energijo. Glasba vzbudi v meni pozitivna čustva, vitalnost in voljo, da bi svoje igranje dodatno izboljšala. Pravijo, da si lahko človek med poslušanjem ali igranjem uredi misli in čustva. Glasba naj bi bila torej trenutek premišljevanja in kontrole nad sabo ... jaz pa mislim povsem drugače. Glasbe se moramo lotiti z mislijo, da na naše misli, težave ali stres ne bomo mislili. Glasbe se ne smemo lotiti s ciljem reševanja lastnih težav, ampak s ciljem, da se bomo koncentrirali in se popolnoma potopili vanjo. Nič drugega. Če povzamem, lahko trdim, da postane glasba **farmakon** le, ko se vanjo popolnoma zatopimo.

► **Različne umetniške zvrsti predstavljajo pravo terapijo za osebe s psihološkimi težavami ter za prizadete otroke. V čem vidiš, da lahko glasba pomaga pri takih težavah?**

► Točnega odgovora nimam, lahko pa trdim, da sta glasba in umetnost pravi terapiji zato, ker spodbujata resnična, pristna, naravna čustva in omogočata

Levo: Perre-August Renoir, *La Seine à Asnières* (1879).

Desno: Frank Cadogan Cowper, *La Belle Dame Sans Merci*.

takim ljudem, da se odprejo svetu, česar jim morda v konkretnem življenju z besedami in dejanji ne uspe narediti.

► **Ali šola dovolj podpira likovno umetnost, glasbo, ustvarjanje ter kreativnost?**

► Višje srednje šole jih ne podpirajo dovolj, to pa zato, ker so usmerjene drugam. Predvsem stopajo na znanstvene, tehnološke in jezikovne poti. Po mojem mnenju je umetnost zelo pomembna, saj širi obzorja in spodbuja človeka h kreativnosti, novemu ustvarjanju, aktivnosti, pristnosti. Zato ne bi bilo napačno, če bi vsaj nekaj ur pouka v šolah posvetili umetnosti.

► **Ali pri nas pogrešaš kako kvalitetno slovensko glasbeno, gledališko ali likovno akademijo?**

► Mislim, da sta pri nas glasba in umetnost nasploh premalo cenjeni. Glasbenih in likovnih akademij ni veliko. Pogrešam predvsem slovenske višje srednje šole, ki bi bile usmerjene v glasbeno ali likovno vzgojo.

► **Ali se čutiš umetniško navdahnjeno? Zakaj ti je umetnost pri srcu?**

► Počutim se tako, da, predvsem kar se tiče glasbe. Z njo se ukvarjam vsak dan. Mislim, da je glasba moje poslanstvo oziroma menim, da je glasba moja religija. Njen „bog“ je John Lennon. Z njim sem stalno povezana, čeprav je umrl pred štiridesetimi leti. Njegova glasba me spremlja dan za dnem in me navdihuje ... Zanimivo je, da sem glasbo Beatlesov in Johna Lennona spoznala, ko sem začela igrati kitaro, to se pravi pri enajstem letu starosti. Prvo pesem, ki sem jo slišala na

eni izmed prvih lekcij kitare, je bila „I want to hold your hand“. Takoj sem spoznala, da je to 'moja' glasba.

► **Najtej nam tri detajle oziroma elemente na sliki, ki so te prevzeli.**

► Na sliki me je najprej pritegnila obleka ženske, ker je rdeče barve in ima naslikan razgiban vzorec. Moj pogled se je nato usmeril v ozadje. Zdi se, da je za ženskim likom voda, jezero. Moj pogled je najbolj prevzela obutev 'armature'.

► **Ob gledanju slike: kaj čutiš in kakšno melodijo slišiš?**

► Ko pogledam to sliko, mi pride takoj na misel ena izmed najpomembnejših Beatlesovih pesmi, in sicer „Lucy in the sky with diamonds“. Že v prvi kitici se je John Lennon zaustavil pri opisovanju čolna na reki oziroma, v tem primeru, jezeru ... V naslednji kitici sta dominantni rumena in zelena barva, ki sta prisotni tudi v sami sliki ... (*celophane flowers of yellow and green towering over your head*). Slika je povsem impresionistična, kar pomeni, da predstavlja impresijo oziroma vtis iz narave. Po mojem mnenju je ta zelo jassen in prepričljiv. Zato sem takoj pomislila na to pesem. Spomnila sem se še kritike na Lennona v zvezi s to pesmijo. Naslov *Lucy in the sky with diamonds* naj bi se navezoval, po mnenju kritikov, na LSD, torej mamilo, ki so ga Beatlesi večkrat uživali. John Lennon pa je v zvezi s tem izjavil, da je pesem ime la povsem drugačne cilje. Z njegovo izjavo se popolnoma strinjam, saj je pesem, ki predstavlja impresijo narave, povsem umirjena. Poleg tega mislim, da je slika, o kateri govorimo, podobna pesmi: je globalno razumljiva in zato polnopomenska.

Nicole Parmesan

NE

„Prišla si?“

„Zamujaš,“ mu je odvrnila.

„In? Te nisem jaz nikoli čakal?“

Tiho je strmela vanj. Njen pogled je bil prazen, a če bi kdo znal skozi oči gledati globlje, bi v njej razbral obup, hrepenenje in neizmerno otožnost.

„In? Se boš sedaj še smejala?“ je rekel porogljivo.

Srepa je strmela vanj.

„Ha. Vidiš? Ne upaš si!“

Ne upa? Ona, da si ne upa?

Ne, motil se je. Na usta se ji je kar sam priti-hotapil dolg in tanek nasmešek.

Gledala ga je in se smehljala. Ni želela, da bi ji on odvzel tudi veselje do smeha, čeprav razloga zanj niti sama ni poznala.

...

Njegova roka se je stegnila in po licu je vse do ušesa začutila pekoč udarec. Zbegano se je ozrla nanj.

Bolelo je. Da, zelo je bolelo. A bolet ni toliko udarec ... veliko bolj je bolela misel na to, da si je dovolil nekaj takega narediti. Spraševala se je, kako je vendar lahko prišlo do tega. Spraševala se je, kdaj se je njun odnos tako zelo spremenil.

„In? Kdo se sedaj smeje?“ je zaničljivo drezal vanjo.

„Morda le ne bi smela priti,“ je mirno odgovorila. Pogleda pa ni odvrnila od njega.

„To si zaslužiš, veš, da si. Zdaj veš, kako se počutiš, ko bi rad kaj naredil, pa nič ne moreš.“

Tokrat je imel prav; točno tako se je počutila.

Poskusila se je spomniti obdobja, ko ji je on še prinašal srečo, ko sta se njuni življenji gladko prepletali in ko se nista smejala zgolj iz nevoščljivosti. A težko je bilo verjeti, da je to obdobje res obstajalo.

„Boš kaj rekla?“

Še en udarec jo je zdramil.

Le kdaj je postal tako nasilen? Zdelo se ji je, da on ni več tisti, s katerim je cele popoldneve zapravljala na soncu, tisti, s katerim je čas tako hitro mineval, tisti, za katerega bi bila pripravljena dati vse.

Morda pa res človek, ki je stal pred njo, ni bil več on.

Upala je, da jo bo kdo zbudil in rešil te more. Še en udarec in kriki pa so jo prepričali, da si bo iz nje morala izhod najti sama.

„Misliš, da boš s takim obnašanjem kaj dosegel?“ je zašepetala.

„Morda boš potem razumela, da si vsega kriva samo ti,“ je še naprej rjovel.

Ljudje so hodili mimo. Čeprav so gledali mimo, je na koži čutila njihove strupene poglede. Spraševala se je, zakaj je kdo izmed tujcev ne prime za roko in odvede nekam daleč stran.

Pogledala je v tla in pod seboj zagledala tresoče se noge. Opazila je, da ji celo telo drhti in da ji po licih kapljajo debele solze.

Njegovi kriki so ji odmevali v glavi; besed ni razumela, a so se ji vseeno ena za drugo zabdale v srce in ji od tam poganjale solze do oči.

Čeprav si je na vsak način želela oditi, je še naprej zasidrano stala tam in čakala. Čakala, da vse skupaj mine. Čakala, da gre vse skupaj mimo nje. Morda bi bilo bolje, da bi takoj reagirala, da bi nemudoma poskusila kaj narediti. Kdo ve, ali bi potem stvari šle drugače.

On se je še naprej znašal nadnjo, ona pa je le nemo kimala.

Glava pa se je naenkrat ustavila.

„Ne,“ je odločno rekla.

„Kaj?“ jo je on debelo pogledal in se že pripravljal na nov izbruh.

„Mislim, da lahko s tem zaključiva.“

Ni imel časa, da bi karkoli rekel. Naglo se je obrnila in s tresočimi se nogami odkorakala po ulici. Videla je, da hotel zanjo in jecljal nerazumljive besede. Še enkrat je prepričano rekla „Ne.“ On in ostali ljudje na cesti so buljili vanjo, nihče pa ni reagiral. Korak za korakom se je vsak meter, vsako minuto bolj olajšana vračala v življenje.

Ko bi le vedela, da samo ta NE ne bo dovolj, da bi črepinje svojega sveta spet sestavila.

